

Societat | Actualitzat el 13/06/2018 a les 16:02

VÍDEOS El tritó del Montseny busca la supervivència fora del seu hàbitat

El Zoo de Barcelona i els centres de fauna de Torreferrussa i Pont de Suert s'amplien per fer criança | Els responsables adverteixen del perill "crític" de l'espècie

Dos exemplars de tritó intentant copular Foto: Albert Hernández

És una espècie única a Catalunya, un patrimoni català, més concretament del Parc Natural del Montseny: el tritó del Montseny (*Calotriton arnoldi*). Un amfibi descrit el 2005 en estudis científics, però vist per primera vegada el 1979 al massís del Montseny.

El tritó del Montseny és l'única espècie vertebrada endèmica de Catalunya i l'únic urodel endèmic de la península ibèrica. Es troba en perill d'extinció.

Fa uns 10 centímetres d'allargada i té el dors de color marronós. És l'espècie germana del tritó pirinenc, amb el qual comparteix semblances (durant molts anys se'l va considerar la mateixa espècie).

La delimitació territorial al Montseny possiblement ha fet que la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura (en anglès, IUCN) hagi declarat l'espècie "en risc crític d'extinció", tal com apunta el coordinador d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona, Jordi Padrós. Actualment, continua, s'estima que hi ha 1.500 exemplars i viu en set torrents.

Aquesta amenaça ha provocat la reacció de les institucions: ¿És responsabilitat nostra que s'extingeixi o no?, determina el director general de Polítiques Ambientals i Medi Natural, Ferran Miralles. ¿És una joia? i amb la voluntat de preservar-la, s'ha optat per fer cries fora del seu hàbitat.

Des del 2007 al Centre de Fauna de Torreferrussa, situat a Santa Perpètua de Mogoda (Vallès Occidental), s'ha dut a terme un programa i això s'ha traduït en ¿una producció global d'uns 2.000 tritons de les dues varietats existents, l'oriental i l'occidental. En tenim més a fora que a dintre?, destaca Miralles.

☞ Tres exemplars criant-se en un dels aquaris del centre vallesà. Foto: Albert Hernández

Una quantitat que ha estat possible, gràcies a les adhesions el 2013 del Zoo de Barcelona, que treballa amb el tipus oriental, i el Centre de Fauna de Pont de Suert, que ho fa amb l'occidental.

Les instal·lacions d'aquests equipaments s'han quedat petites i l'emergència de la situació ha fet que hi hagués una empenta econòmica, vestida amb el projecte Life Tritó Montseny (<http://lifetritomontseny.eu/ca>) . Gairebé tres milions d'euros (<https://www.naciodigital.cat/naciogranollers/noticia/25414/projecte/life/destinara/milions/euros/evitar/extincio/trito/montseny>) i 1,7 procedents de la Unió Europea. ¿Si Europa ha destinat aquests recursos alguna cosa voldrà dir. Hi confia?, sentència el director del Zoo de Barcelona, Antoni Alarcon.

Vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=vHXptIVj6UM>

Aquests diners han permès triplicar la capacitat existent al centre vallesà, on s'hi ha construït una sala de 70 metres quadrats, amb 240 nous aquaris. També el Zoo i el Pont de Suert han augmentat, la qual cosa permetrà crear 400 nous exemplars anualment.

Més enllà de la conservació del tritó del Montseny, el projecte ¿té dues potes més: la investigació i la pedagògica?, explica Miralles. Unes feines repartides entre els tres únics emplaçaments a

Catalunya que fan aquest programa. El Zoo de Barcelona a finals de mes inaugurarà aquest apartat: ?No té sentit recuperar l'espècie per al territori si no fem educació?, afirma Alarcon.

600 reintroduccions

Life Tritó Montseny (<http://lifetritomontseny.eu/ca>) va arrencar el 2016, però un any abans, fruit del programa de criança a Torreferrussa, s'havien fet 600 reintroduccions de l'amfibi. ?En quatre torrents nous de la mateixa conca, amb exemplars adults i larves?, relata el biòleg de Forestal Catalana, Francesc Carbonell. I continua, ?en una de les poblacions d'adults la supervivència ha estat entre el 15 i 20%?.

Vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=6ZkfiEhXtIM>

Carbonell sosté que la introducció en nous hàbitats és ?complicat?, perquè ?hi ha elements que influeixen i que ara no localitzem. Per això és important aquest projecte, ens pot servir per detectar en quins trams es pot adaptar millor?. L'especialista explica que les femelles ponen ous de diferents mascles ?entre febrer i octubre, amb una davallada durant l'estiu? i que l'eclosió és ?un mes i mig?. La criança en laboratori s'ha fet a partir de 20 exemplars del seu àmbit natural, deu del tipus occidental i oriental.

El biòleg, Francesc Carbonell, en la nova sala amb aquaris. Foto: Albert Hernández

Reconeixement europeu de l'espècie

Un altre dels reptes que persegueixen els defensors del tritó del Montseny és ?el reconeixement d'aquesta espècie? i que s'espera que amb Life Tritó Montseny s'aconsegueixi, expressa esperançat el director general.

¿Es el cosí germà del tritó pirinenc?, subratlla i es busca que la seva regularització i que en les polítiques de conservació d'Europa quedi acreditada la seva existència i l'estatus de conservació i de risc?. Tot plegat, per fer que l'únic vertebrat endèmic de Catalunya segueixi en el seu petit racó del Montseny.